

BATI AFRİKA

ÜLKELERİ RAPORU

(Otomotiv Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

NİSAN, 2018

		GSYİH- Milyar USD	Nüfus -Milyon	Araç Parkı-adet	Pazar	İthalat-milyon USD*	Türkiye'nin Otomotiv İhracatı-milyon usd
Fildişi S.	2017	32,8	23,7	n/a	7.118	n/a	5,8
	2016			n/a	6.400	544	3,7
	2015			940.000	7.100	645	6,2
	2014			900.000	6.400	642	4,5
Gana	2017	37,7	26,9	n/a	4.217	n/a	15,6
	2016				7.400	1.789	63,3
	2015			890.000	4.800	n/a	22,9
	2014			850.000	13.000	n/a	14,2
Kamerun	2017	30,6	24,3	n/a	3.765	n/a	6,0
	2016			n/a	4.200	359	6,8
	2015			347.000	4.200	406	4,4
	2014			334.000	4.400	432	4,9
Nijerya	2017	395	189	n/a	7.000	1.476	13,8
	2016			n/a	23.000	1.630	9,0
	2015			3.750.000	20.000	2.567	8,5
	2014			3.590.000	53.900	4.311	12,9
Senegal	2017	16	15,9	n/a	6.516	n/a	13,4
	2016			n/a	6.600	465	9,6
	2015			660.000	5.800	379	6,8
	2014			630.000	6.800	393	5,4

*87 faslı baz alınmıştır. Kaynaklar: Ekonomi Bakanlığı, TİM, OICA, Trademap

Afrika Ülkelerinin otomotiv ihracatımızdan aldığı pay %4-%5 arasında değişmektedir. Otomotiv endüstrimizin Afrika Ülkelerine yönelik ihracatı da ortalama olarak 1 milyar USD civarında seyretmektedir. Ancak Afrika'ya yönelik ihracatımızın çok büyük bir bölümü Kuzey Afrika Ülkeleri olan Fas, Cezayir, Mısır, Tunus ve Libya ile Güney Afrika Cumhuriyeti'ne yönelik gerçekleşmektedir. Söyle ki otomotiv endüstrisinin Afrika Ülkelerine yönelik ihracatı 2017 yılında 1 milyar 124 milyon USD olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamın 957 milyon USD'si yukarıda bahsedilen 5 Kuzey Afrika Ülkesi ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ne yönelik gerçekleşmiştir. Bu altı ülke Afrika'ya yönelik otomotiv ihracatımızdan %85 pay almaktadır. Geriye kalan tüm Afrika Ülkeleri için 167 milyon USD'lik bir ihracat rakamı ve %15 pay kalmaktadır.

Diğer taraftan Doğu ve Orta Afrika'da giderek artan Çin ve Hindistan etkisi ülkemiz otomotiv ihracatçıları için yukarıda sayılan 6 ülke dışında Batı Afrika Ülkelerini kıtadaki diğer önemli pazarlar olarak öne çıkarmaktadır. Batı Afrika Ülkeleri, Doğu Afrika Ülkelerine göre daha gelişmiş ve daha istikrarlı ülkelerdir. Ayrıca Fransa etkisi ile bu ülkeler kıta Avrupa'sı ile yakın ilişki içindedirler ve otomotiv ithalatlarından Avrupa ülkeleri hala önemli pay almaktadır. Bu nedenle ülkemiz otomotiv ihracatçıları açısından Afrika kıtasında alternatif bir pazar oluşturabilecek bölge Batı Afrika'dır. Ancak yine de özellikle son birkaç yılda Çin ve Hindistan'ın Batı Afrika pazarında da etkin bir konuma geldiğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Batı Afrika'da yer alan başlıca 5 ülke Fildişi Sahili, Gana, Nijerya, Kamerun ve Senegal'dir. Ancak yukarıda yer alan tabloda görüleceği üzere Nijerya dışındaki ülkelerin otomotiv açısından ciddi bir potansiyeli bulunmamaktadır. Senegal, Fildişi Sahili ve Kamerun nispeten gelişmiş ve istikrarlı ülkeler olsalar da Afrika için küçük sayılabilecek pazarlardır.

Gana potansiyel açısından Nijerya'nın ardından gelmektedir. Gana otomotiv ithalatı 2016 yılı itibarıyla yaklaşık 1.8 milyar USD'dir. Ülkenin otomotiv ithalatında önemli payı olan ülkeler sırasıyla ABD, Çin, Kore Cumhuriyeti, Brezilya ve Belçika'dır. Gana'nın özellikle ticari araç ithalatına uyguladığı gümrük vergileri oldukça düşüktür, yan sanayi ürünleri ithalatına uygulanan gümrük vergisi ise en fazla %10'dur. Ülkemizin Gana'ya yönelik otomotiv ihracatının 2016 yılında 60 milyon USD'nin üzerine çıktığı dikkat çekmektedir. 2016 yılında Gana'ya 58,5 milyon USD'lik yan sanayi ihracatı yapılmıştır. Gana ile Serbest Ticaret Anlaşması'nın önümüzdeki dönemde devreye girmesi ile Gana pazarının otomotiv ihracatılarımız açısından öneminin artması beklenmektedir.

Batı Afrika'daki en büyük Pazar hiç kuşkusuz Nijerya'dır. 200 milyona yaklaşan nüfusu, 400 milyar USD'lik GSYİH ile Nijerya kıtanın en büyük ekonomilerinden birisidir. Ülkenin motorlu araçlar parkının 4 milyon adedin üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Nijerya motorlu araçlar pazarı da yıldan yıla değişmekle birlikte bazı yıllarda 50.000 adedin üzerine çıkmaktadır. Ülkenin otomotiv ithalatı da bazı yıllarda 5-6 milyar USD'ye ulaşmaktadır. Ancak

şunu da belirtmek gerekir ki sadece Nijerya ile ilgili değil, genel olarak Afrika Ülkeleri ile ilgili sağlıklı istatistik verilere ulaşabilmek mümkün olmamakta, ulaşılan veriler yıldan yıla büyük farklılıklar göstermektedir.

Nijerya’da otomotiv piyasasının, gelişmekte olan Afrika standartları ölçeğinde büyük olduğu ifade edilebilir; ancak, dünya ölçeğinde çok küçük kaldığı unutulmamalıdır. Bu durumun 2018 sonuna kadar değişmesi beklenmemektedir. Araç sahiplik oranları bakımından da Nijerya, Güney Afrika’nın oldukça gerisindedir. Güney Afrika’da bin kişi başına yaklaşık 176 kişinin motorlu aracı varken, Nijerya’da bin kişiden sadece 21 kişinin motorlu aracı bulunmaktadır. Ancak, söz konusu verilerin gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir. Nijerya’da araç stokunun büyük bir çoğunluğu karaborsada ikinci el olarak ithal edilmektedir ve bunlar resmi kayıtlara yansıtılamamaktadır.

Her ne kadar gerçek oranların tahmin edilmesi mümkün olmasa da, Nijerya otomotiv pazarının gelişmiş ülkelerin gerisinde olduğu açıktır. Ayrıca, mevcut araçların bakımları iyi şekilde yapılmamakta ve araçların yaşam ömrü tükenmeden yol kenarlarına terk edilmektedir. Piyasada satılan araçların çoğu ithal ve ikinci el olmaya devam edecektir. Özel sektör ve kamunun çoğunlukla yeni araç ithal etmesi beklenmektedir. Yeni araç tescilinin ana kaynağını bunlar oluşturacaktır. Nijerya hane halkı araç satın almak için yeterli gelire sahip olmasa da, büyük bir nüfusa sahip olması nedeniyle ülkenin Afrika standartlarına göre büyük bir pazar olduğu ifade edilmelidir.

Motorlu araç talebi Nijerya’daki coğrafik dağılıma göre farklılık göstermektedir. Boko Haram terör örgütünün tehdidi altındaki ülkenin kuzey bölgesi, güney bölgesine göre daha yavaş büyümektedir. Kentsel yerler, kırsal bölgelere göre daha hızlı büyümektedir. En hızlı büyüyen tüketici pazarları ülkenin güney bölgesinde yer almaktadır. Zayıf altyapı, düzgün yolların olmaması, elektrik arzında yaşanan darboğazlar gibi nedenlerle otomotiv üretimine yatırım yapmak cazip gelmemektedir. Her ne kadar, altyapının önümüzdeki yıllarda iyileşeceği kabul edilse de, ithalatın motorlu araç talebini karşılamada temel bir kaynak olmaya devam edeceği düşünülmektedir.

SONUÇ

Öncelikle belirtmek gerekir ki Kuzey Afrika Ülkeleri ve GAC ile karşılaştırıldığında Batı Afrika ülkelerinin potansiyeli oldukça düşük kalmaktadır. Örneğin GAC motorlu araçlar pazarı 2017 yılı itibarıyla 556 bin, Fas pazarı 169 bin, Mısır pazarı 181 bin, Cezayir pazarı 95 bin adet olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar Batı Afrika Ülkeleri pazarları ile karşılaştırıldığında oldukça büyük rakamlardır. Söyle ki, 2017 yılında toplam 1.2 milyon adetlik Afrika kıtası pazarından Kuzey Afrika Ülkeleri ve GAC çıkarılırsa geriye 125.000 adetlik bir pazar kalmaktadır. Batı Afrika ülkelerinde otomotiv üretimi yoktur ve bölge ülkeleri otomotivde net

ithalatçı konumundadırlar. Ancak ithalat rakamlarının Nijerya dışında çok yüksek olduğu söylenemez.

Kısaca yukarıda yer alan tablodaki istatistik verilerden de anlaşılacağı üzere, Batı Afrika’da bugün itibariyle Nijerya dışında otomotiv ihracatçılarımız için potansiyel bir pazar göstermenin mümkün olmadığı söylenebilir. Nijerya’da da son dönemde yaşanan siyasi sorunlar mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Ülke, bölgedeki diğer ülkelere göre daha istikrarsız, politik ve etnik problemlerle karşı karşıyadır. Orta ve uzun vadeli düşünüldüğünde Gana potansiyeli artma ihtimali olan ülkedir. Gana ile ülkemiz arasında önümüzdeki dönemde yürürlüğe girmesi beklenen Serbest Ticaret Anlaşması’nın da iki ülke arasındaki ticaret hacmini artırması beklenmektedir.

***Ülkeler bazında potansiyel ihracat kalemlerimiz aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.¹**

YASAL UYARI Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.

¹ T.C. Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları bölümünden alınmıştır.

NİJERYA

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Nijerya'nın Toplam İthalatı 2016 (milyon dolar)	Türkiye'nin Nijerya'ya İhracatı 2016 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (milyon dolar) 2016	Dünya İthalatında Nijerya'nın Payı, 2016	Türkiye'nin Nijerya'ya İhracatındaki Değişim 2015-2016 (%)	Nijerya'nın Toplam İthalatındaki Değişim 2015-2016 (%)	Türkiye'nin Nijerya'ya İhracatı 2016 (milyon dolar)	Türkiye'nin Nijerya'ya İhracatı 2017 (milyon dolar)	Nijerya'nın İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları, 2016 (%)	Nijerya'nın Türkiye'ye Uyguladığı Gümrük Vergisi (%)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	266,84	1,49	991,35	0,4	75,18	-21,44	1,4	1,9	Çin (%80,3) Tayland (%5,7) Hindistan (%3,9) Fransa (%1,8) İtalya (%1,5) Türkiye (%0,6)	Çin (%10,8) Tayland (%10,8) Hindistan (%10,8) Fransa (%10,8) İtalya (%10,8) Türkiye (%10,8)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8703	Otomobiller	460,12	0,00	8.356,13	0,1	-100,00	-44,16	0	0,235	ABD (%50) Hindistan (%14,4) Kanada (%7,8) İngiltere (%6,8) Almanya	ABD (%27) Hindistan (%27) Kanada (%27) İngiltere (%27) Almanya

											(%4,9)	(%27)

GANA

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Gana'nın Toplam İthalatı 2015 (milyon dolar)	Türkiye'nin Gana'ya İhracatı, 2016 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (milyon dolar) 2016	Dünya İthalatında Gana'nın Payı, 2015	Türkiye'nin Gana'ya İhracatındaki Değişim 2015-2016 (%)	Gana'nın Toplam İthalatındaki Değişim 2014- 2015 (%)	Türkiye'nin Gana'ya İhracatı Aylık veriler 2016 3 ay	Türkiye'nin Gana'ya İhracatı Aylık veriler 2017 3 ay	Gana'nın İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları, 2015 (%)	Gana'nın Türkiye'ye Uyguladığı Gümrük Vergisi (%)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8703	Binek Otomobiller	284	0.387	8356.1	0.00	101.82	-12.5	0.026	0.203	ABD (50) Güney Kore (8) Kanada (7) Almanya (6) Japonya (6)	6.6
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8704	Kamyon kamyonet	160	3.472	4579.0	0.10	-71.72	-4.3	0.013	3.145	Güney Afrika (17) Hollanda (14) Güney Kore (10) Çin (9,8) Almanya (9,8)	3.6

FİLDİŞİ SAHİLİ

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Fildişi Sahili'nin Toplam İthalatı 2016 (milyon\$)	Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne İhracatı 2017 (milyon\$)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2017 (milyon\$)	Dünya İthalat ında Fildişi Sahili'nin Payı 2016 (%)	Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne İhracat ındaki Değişim 2016-17 (%)	Fildişi Sahili'nin Toplam İthalat ındaki Değişim 2015-16 (%)	Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne İhracatı 2016 Yılı 12 Aylık Veriler (milyon\$)	Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne İhracatı 2017 Yılı 12 Aylık Veriler (milyon\$)	Fildişi Sahili'nin 2016 Yılı İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Fildişi Sahili'nin İthalatta Uyguladığı Gümrük Oranları
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	44,6	1,16	1 148	0	54,95	-23,07	0,75	1,16	Çin (%40,7) Japonya (%12,8) Hindistan (%8,1) Fransa (%5,8) G. Afrika (%5,5) Türkiye (%1,7)	Çin (%10,8) Japonya (%10,8) Hindistan (%10,8) Fransa (%10,8) G. Afrika (%10,8) Türkiye (%10,8)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8701	Traktörler	34,7	0,05	762	0	-69,14	-28,85	0,16	0,05	Belçika (%26,8) Çin (%18,2) Hollanda (%13,9) Fransa (%13) ABD (%5,3)	Belçika (%5) Çin (%5) Hollanda (%5) Fransa (%5) ABD (%5)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	46,2	0,27	1 620	0	56,14	33,49	0,17	0,27	Çin (%77,5) Mısır (%7,7) Brezilya (%6,7) G. Kore (%1,4) Belçika (%1,3)	Çin (%7,9) Mısır (%7,9) Brezilya (%7,9) G. Kore (%7,9) Belçika (%7,9)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8703	Otomobiller	251,3	0,74	11 814	0	-23,48	5,09	0,97	0,74	Belçika (%40,7) Almanya (%9,9) ABD (%8,4) Kanada (%8,2) G. Kore (%4,6)	Belçika (%15,4) Almanya (%15,4) ABD (%15,4) Kanada (%15,4) G. Kore (%15,4)

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	128,3	0,35	4 821	0	74,24	-10,64	0,2	0,35	Belçika (%29,6) Çin (%13,6) Hollanda (%7,7) G. Afrika (%7,5) Fransa (%7,2)	Belçika (%7,9) Çin (%7,9) Hollanda (%7,9) G. Afrika (%7,9) Fransa (%7,9)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	23,3	0,89	4 113	0	126,6	-52,33	0,39	0,89	Fransa (%29,7) Çin (%29,4) Belçika (%8,1) ABD (%5,2) G. Kore (%5,1)	Fransa (%10) Çin (%10) Belçika (%10) ABD (%10) G. Kore (%10)

SENEGAL

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Senegal'in Toplam İthalatı 2016 (milyon dolar)	Türkiye'nin Senegal'e İhracatı 2016(milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2016 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Senegal'in Payı 2016 (%)	Türkiye'nin Senegal'e İhracatındaki Değişim 2015-16 (%)	Senegal'in Toplam İthalatındaki Değişim 2015-16 (%)	Türkiye'nin Senegal'e İhracatı 2016 (milyon \$)	Türkiye'nin Senegal'e İhracatı 2017 (milyon \$)	Senegal'in İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları, 2016 (%)	Senegal'in Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	4011	Kauçuktan dış lastikler	21.1	1.3	991.4	0	-14.7	-3.5	1,3	2,0	Çin(25,3) Japonya(14,2) Fransa(11,3) Belçika(9,2) Türkiye(8)	MFN %10 veya %20
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8703	Binek otomobilleri	161.8	0.5	8,356.1	0	229.2	26.3	0,474	0,306	Japonya(22,6) Fransa(20,1) ABD(9,3) Belçika(8) Almanya (4,1)	MFN %5 veya %20
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8704	Kamyonlar	102.2	0.1	4,579.0	0.1	-62.3	-6.9	0,103	0,125	Çin(27,7) Fransa(17,8) G.Afrika(14) Japonya(9,2) Tayland (6,1)	MFN %5 veya %10

KAMERUN

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2016 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2016 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2016 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı, 2016	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2015-2016 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2015-2016 (%)	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları, 2016 (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8507	Aküler	11,9	0,46	226	0	48,6	22,6	Çin(45,6) Fransa(14,8) Almanya (8,7) European Union Nes(6,1) Bulgaristan(5,4)	10-20-30
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8708	Otomotiv Yan Sanayi	23,6	0,53	3.868	0	19,9	-16,6	Çin(27,6) Fransa(14,4) Almanya (12,3) Japonya(7,1) İtalya(5,1)	20